

همگرایی برای عبور از روزهای سخت

صفحه ۲

برگشت به نقطه صفر عاقلاته نیست

ایهمن دانایی

خرد و عقل اقتصادی و نیز توجه به سابقه و کارنامه پدیده‌های مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی در هر کشور و سرزمینی نشان می‌دهد برگشت یا برگرداندن یک صنعت و تجارت به نقطه صفر آسیب‌ساز و به زیان آن صنعت و منافع ملی است به‌ویژه اگر آن صنعت و فعالیت تجربه‌های بزرگی را برای عبور از آن نقطه در دل داشته باشد. متأسفانه باید گفت تصمیم‌هایی که این روزها به هر دلیل - که اضطرار دولت یکی از اصلی‌ترین دلیل‌ها به حساب می‌آید - برای صنعت قدیمی و اصیل قند و شکر اتخاذ شده و در گام‌های نخست آن هستیم برگرداندن این صنعت به نقطه صفر است. تجربه نشان می‌دهد دولت‌های ایران با هرگز ایش سیاسی و با هر برنامه‌ای برای اینکه خود را به ساحل نجات برسانند پل‌های عبور صنعت قند و شکر را تخریب می‌کنند و با این صنعت رفتار خردمندانه و اقتصادی صورت نمی‌پذیرد. می‌دانیم که صنعت قند و شکر در همه سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی و حتی پیش از آن به دلیل تسلط بی‌چون و چرای دولت بر آن هرگز در مسیر رشد و بالندگی نیفتاده است. دولت‌های گوناگون برای اینکه بتوانند قند و شکر را با نرخ حمایتی به دست مصرف‌کننده برسانند خیمه سنگینی روی صنعت و تجارت قند و شکر زده و این صنعت را حق‌العمل کار دولت کرده و سود بخورونمیری به این صنعت می‌رسانند تا جایی که اسکلت آن حفظ شود و از پای در نیاید. اما می‌دانیم صنعتی که رشد و بالندگی و نوزایی و نوسازی ژرف را تجربه نکند در حقیقت نیمه زنده است و بزرگ نمی‌شود. به همین دلیل است که در ۴۵ سال تازه سپری شده کارخانه قند تازه‌ای در ایران ساخته نشده است.

ادامه در صفحه ۳

تأکید وزیر جهاد کشاورزی بر لزوم حمایت از کشت چغندر قند

میلیون و ۶۷۰ هزار تن، اولین و بزرگ‌ترین تولیدکننده چغندر قند در کشور است و پس از آن استان‌های خراسان رضوی، کرمانشاه، همدان و لرستان در رتبه‌های بعدی قرار دارند. به ازای هر هکتار چغندر قند ۱۱ هزار متر مکعب آب مصرف و از ۲۰۰ هزار هکتار سطح زیر کشت چغندر و نیشکر در کشور، محصولات چغندر و نیشکر تولید می‌شود.

«سید جواد ساداتی نژاد» وزیر جهاد کشاورزی بر لزوم حمایت از کشت بهاره و پاییزه چغندر قند و حمایت حداکثری از چغندرکاران و رفع دغدغه‌های آنها در مسیر تولید تأکید کرد.

به گزارش ایرنا، طبق آمارهای موجود نیاز سالانه شکر کشور حدود ۲.۲ تا ۲.۳ میلیون تن است که از این میزان بخش عمده در داخل

کشور تولید و بخشی نیز از محل واردات برای تأمین ذخایر تأمین می‌شود. سال گذشته (۱۴۰۰) ۶/۶ میلیون تن چغندر قند (۱.۴ میلیون تن چغندر پاییزه و حدود ۵.۲ میلیون تن چغندر قند بهاره) در کشور تولید شد که انتظار می‌رفت، نزدیک ۹۵۰ هزار تن شکر استحصال و تولید شود همچنین از تولید نیشکر، نیز چند صد هزار تن شکر در کشور تولید خواهد شد. اکنون سرانه مصرف شکر در ایران بیش از ۲۷ کیلوگرم است در حالی که سرانه مصرف آن در دنیا ۲۵ کیلوگرم است. استان آذربایجان غربی با سطح زیر کشت ۳۴ هزار هکتار چغندر و تولید یک

از ۱۰۰ هزار هکتار سطح زیر کشت چغندر قند کشور، ۴۸ هزار هکتار آن به صورت آبیاری تحت فشار میکرو و نوار تیپ است و سال گذشته (۱۴۰۰) مقرر شد با استفاده از ظرفیت کارخانه‌ها و ارایه تسهیلات، ۵۲ هزار هکتار سطح زیر کشت چغندر به سیستم‌های نوین آبیاری مجهز شوند. براساس مصوبه این شورا سال ۱۴۰۰ قیمت هر کیلوگرم چغندر قند یک هزار و ۲۷۶ تومان تعیین شد در حالی که قیمت واقعی این محصول با توجه به هزینه‌های تمام شده تولید، یک هزار و ۸۷۵ تومان باید باشد تا کفاف هزینه‌های تولید را بدهد.

در صفحات دیگر می‌خوانید:

یک عدد
درس آموز

نیشکر به همت
کارگزارانش از بحران
خشکسالی گذر کرد

جنگ اوکراین
شکر و امنیت غذایی
سرمایه‌گذاری و تأمین
مالی بخش کشاورزی

همگرایی برای عبور از روزهای سخت

تغییرات قیمتی به چند کالا منحصر نخواهد شد و به زودی موجی از تغییرات قیمتی در هر کالا و خدمتی رخ می‌دهد نگرانند. از سوی دیگر تولیدکنندگان نیز نمی‌دانند با افزایش قیمت تمام شده برای تولید که در این ماه‌ها رخ داده است چه باید کنند. رشد روزافزون قیمت‌ها از یک سو شهروندان و از سوی دیگر تولید را در منگنه قرار داده است. بی‌اطلاعی از عمق تصمیم‌های دولت از دیگر پیامدهای این وضعیت است. بدون تردید افزایش قیمت تمام شده تولید همانند یک سونامی بزرگ به هر بخش و فعالیت اقتصادی می‌رسد و بنگاه‌ها باید کاری کنند.

همگرایی

در حال حاضر جدا از بلاتکلیفی و سردرگمی پدیدار شده درباره وضعیت تازه، مسأله این است که چگونه رفتار کنیم که پیامدهای انقلاب ارزی و یارانه‌ای دولت با کمترین آسیب اقتصادی و اجتماعی مدیریت شده و جامعه ایرانی با بیشترین آرامش ذهنی از این وضعیت عبور کند. واقعیت این است که برخی مدیران دولت سیزدهم شاید به عمق پیامدهای این تصمیم بزرگ آشنایی ندارند و توجه ندارند که باید راه تازه‌ای در پیش گرفته شود. این راه تازه بدون تردید همگرایی بیشتر دولت با شهروندان و با بنگاه‌ها و با تشکل‌های هر فعالیت است و غفلت از این مسأله می‌تواند کارها را بدتر کند. تجربه، تخصص و دانش و امکانات تخصصی انباشت شده در هر نهاد صنفی و صنعتی بی‌چون و چرا در این روزهای سخت به کار می‌آیند و نهاد دولت و نهاد ریاست‌جمهوری باید از این امکان برای عبور از روزهای سخت فعلی استفاده کند. اگر برخی مدیران تصور می‌کنند بهتر است این نهادها را خارج از سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌ها نگه دارند در مسیر اشتباه پیش می‌روند. نباید گذاشت کار به بدترین نقطه برسد و آنگاه به همگرایی روی آورد. بهترین دوره برای استفاده از توانایی‌های دولت و نهادهای تخصصی در همین روزها است که سنگ بنای آینده گذاشته می‌شود.

آمادگی

انجمن صنفی کارخانه‌های قند ایران و کارخانه‌های عضو انجمن در همه نیم سده سپری شده نشان داده‌اند در روزهای سخت می‌توانند و آمادگی کافی برای همگرایی دارند و نیک می‌دانند باید برای عبور دادن کشور از تنگه‌ها و گردنه‌های سخت کمک کنند. حالا و در این شرایط تأکید داریم که آمادگی کافی و همه‌جانبه برای همگرایی بیشتر با وزارتخانه‌های مرتبط با صنعت قند و شکر داریم. تجربه کارآمد تنظیم بازار در روزهای دشوار پیشین و نیز همکاری برای تولید بیشتر قند و شکر و نیز تنظیم بازار در این نهاد وجود دارد و برای همگرایی بیشتر در اختیار نهاد دولت قرار می‌گیرد. اما این همگرایی الزام‌های خاص خود را دارد. یکی از این الزام‌ها کنار گذاردن روحیه نادیده‌انگاری توانایی‌ها از سوی برخی دولتمردان است. متأسفانه در ماه‌های تازه سپری شده این وضعیت حاکم بوده است. از دیگر الزام‌های همگرایی افزایش ضریب اعتماد به بخش غیردولتی است. نباید با تردید و بدبینی به کمک‌های نهادهای صنفی نگاه شود. الزام دیگر مشارکت دادن و مشورت‌خواهی نهادهای صنفی پیش از تصمیم‌گیری است.

دولت سیزدهم در حالی اقتصاد کشور را در اختیار گرفت که شاخص‌های کلان اقتصادی به هر دلیل در بدترین وضعیت قرار داشت. رشد سرمایه‌گذاری متوقف شده و رشد تولیدات صنعتی در بدترین نقطه قرار گرفته و رشد سرمایه‌گذاری منفی شده و نرخ تورم به‌طور شگفت‌انگیزی با شتاب به سوی بالا می‌رفت. آمارهای در دسترس نشان می‌دهند در بهار ۱۴۰۰ تجارت ایران روزگار خوبی نداشت و نقدینگی با شتاب افزایش را تجربه می‌کرد. یکی از بدترین رخدادهایی که در ۱۳۹۷ درباره اختصاص دلار ارزان برای واردات برخی کالاها گرفته شده بود رانت و فساد و غبارآلودگی در اقتصاد را به بدترین جا رسانده بود. در چنین وضعیتی بود و هست که دولت سیزدهم فعالیت خود را از شهریور ماه شروع کرد. دولت سیزدهم برای اینکه بتواند به استقرار کامل برسد نیاز به وقت داشت و تا آخر پاییز این کار زمان برد. دولت سیزدهم در عمل از زمستان پارسال زمام امور را به دست گرفت و در اقتصاد تصمیم‌هایی را گرفته است. واقعیت این است که تغییرات پرشمار در وزارتخانه‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر در اقتصاد و تازه کار بودن مدیران کار را برای فعالیت‌های مختلف به‌ویژه صنعت سخت کرد. مدیران دولت سیزدهم به دلیل اینکه با بخش خصوصی و نهادهای کارفرمایی در هر فعالیت آشنایی نداشتند و هنوز نیز ندارند در تصمیم‌گیری‌های خود مشورت با این نهادها را با بی‌اعتنایی کنار گذاشتند. تلاش‌ها برای ارتباط‌گیری با مدیران تازه‌فایده‌ای نداشت و برخی تصمیم‌های کارشناسی شده نیز اتخاذ شد.

انقلاب یارانه‌ای و ارزی

دولت در کنار فعالیت‌های ذاتی خود و نیز فعالیت‌های روزمره و کوتاه‌مدت متوجه شد که گره اصلی کارهای اقتصادی این است که نظام یارانه‌ای موجود توانایی و نیرومندی لازم برای ادامه کار را ندارد و از سوی دیگر سیاست ارزی اختصاص دلار ۴۲۰۰ تومانی برای واردات کارساز نیست. دولت سیزدهم به همین دلیل تصمیم گرفت با یک اصلاح بزرگ و تغییرات شگفت‌انگیز ضمن حذف دلار ارزان برای واردات، آزادسازی قیمت برخی کالاها اساسی از جمله آرد گندم برای هر فعالیتی جز توزیع آن برای پخت نان سنتی را در دستور کار قرار دهد. علاوه بر این دولت سیزدهم تصمیم گرفته است برای اینکه کار از دستش خارج نشود کنترل قیمت‌های دستوری را بیشتر کرده و راه را برای صیانت از حقوق مصرف‌کنندگان باز کند. برخی باور دارند این تصمیم بزرگ دولت بیشتر از هر چیز به این دلیل اتخاذ شده که با قطع امید از صادرات بیشتر نفت خام به درآمد ریالی هنگفتی دست یابد. به هر حال این تصمیم بزرگ را می‌توان یک انقلاب در نظام تصمیم‌گیری درباره دو مسأله بزرگ تغییر در نظام یارانه‌ای و نیز حذف دلار ارزان دانست.

پیامدها

داستان تصمیم بزرگ دولت اکنون و در این روزها در هر جایی حرف اول را می‌زند. شهروندان ایرانی و نیز تولیدکنندگان از این تصمیم دولت شوکه شده و هنوز نمی‌توانند این را هضم کنند و این یکی از پیامدهای بزرگ است. شهروندان ضمن اینکه حالا یارانه‌ای چند برابر یارانه قبلی می‌گیرند اما به دلیل اینکه می‌دانند

سال سخت کشاورزی

سال ۱۴۰۰، یک سال آرام و کم مخاطره برای بخش کشاورزی و صنعت غذا در ایران نبود. البته این وخامت اوضاع صرفاً برای بخش کشاورزی ایران در دنیا رخ نداد و بسیاری از کشورهای دنیا، دستخوش تحولاتی قرار گرفتند که از یک‌سو به دلیل واکنش‌های مرتبط با کووید-۱۹ در کشورها صورت گرفت که اندکی وضعیت تجارت در دنیا را روان‌تر از قبل کرد و از سوی دیگر، تقاضا برای بسیاری از کالاها را در دنیا بالا برد. قیمت‌های حمل و نقل در بازارهای جهانی به شدت افزایش یافت و کشورهایی که تولیدکنندگان کالاهای اساسی و غلات در دنیا به شمار می‌رفتند، با خیل عظیمی از تقاضا برای خرید کالاهایشان مواجه شدند. به موازات این رویدادها، قیمت نفت نیز در بازارهای جهانی رو به رشد گذاشت و برخی کشورهای نفت‌خیز را به سمت واردات بیشتر از منابع خارجی و بازارهای جهانی هدایت کرد. اما این تمام ماجرا نبود، بلکه سوبه‌های جدید کرونا در دنیا با عناوینی همچون «دلتا» و «میکرون» نگرانی‌ها در جامعه جهانی نسبت به شیوع و اوج‌گیری مجدد این ویروس و درگیری بسیاری از ساکنان کره زمین را وارد فاز جدیدی کرد. به همین دلیل بود که برخی از کشورها مجدد به سمت ذخیره‌سازی‌های استراتژیک کالایی حرکت و تلاش کردند تا حداقل برای آینده‌ای که مشخص نیست با قدرت گرفتن دوباره ویروس کرونا چه سرنوشتی را برای جهان رقم خواهد زد، کمی محتاط‌تر عمل کنند. در ایران نیز علاوه بر همه دغدغه‌هایی که در سال ۱۴۰۰ در دنیا و در عرصه تأمین امنیت غذایی وجود داشت، تشدید تحریم‌ها و دسترسی‌های محدود به منابع ارزی در کنار سیاست‌گذاری‌های غلط و لجام‌گسیخته‌ای که از سوی دولت به ثمر می‌نشست، کار را سخت‌تر می‌کرد. هرچند که چند ماهی است که اندکی اوضاع بهتر شده بود و شرایط تا حدودی مدیریت‌شده‌تر از قبل پیش می‌رفت، اما ایده‌آل نبود. در این میان، تصمیمات خلق‌الساعه بر سر راه تأمین ارز و هدایت بسیاری از واردکنندگان برای عرضه اقلام و نهادهای وارداتی خود در سامانه‌های یکم‌بازده، بخش کشاورزی را در ایران به شدت متأثر کرد و در کنار ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های صادراتی و سختی تأمین اقلام از بازارهای جهانی، سال ۱۴۰۰ را تا حدودی سالی سخت و تلخ برای تجار و فعالان اقتصادی این بخش رقم زد.

هراس غذایی

سال ۱۴۰۰ اگرچه با سختی‌های بسیار زیادی در ایران برای بخش کشاورزی سپری شد، اما چشم‌اندازی هم که در سال ۱۴۰۱ وجود دارد، خیلی متفاوت از این سال نخواهد بود، به خصوص اینکه بالا گرفتن تنش‌های میان روسیه و اوکراین به عنوان دو تأمین‌کننده بزرگ غلات در دنیا، بخشی از پاسخ‌گویی به تقاضا در بازارهای جهانی را از ریل خارج کرده و این تقاضاها را به سمت سایر بازارها روانه خواهد کرد، به همین دلیل احتمال افزایش قیمت مواد غذایی در دنیا در صورت تداوم این تنش‌ها وجود خواهد داشت و از سوی دیگر، با توجه به مشخص نبودن چشم‌انداز پایان این تنش و آرام گرفتن دو کشور به نظر می‌رسد حداقل فصل اول سال ۱۴۰۱ با سختی بیشتری سپری گردد. در عین حال، با توجه به مجموعه سیاست‌های ارزی دولت در سال ۱۴۰۱ که به نوعی نقش ارز ۴۲۰۰ تومانی را در تأمین کالاهای اساسی و نهادهای تولید غذایی کمرنگ‌تر خواهد کرد، احتمالاً برخی تغییرات در بازار را شاهد خواهیم بود. هرچند مجلس و دولت تأکید کرده‌اند که آثار نبود این یارانه ارزی به حداقل خواهد رسید.

برگشت به نقطه صفر عاقلانه نیست

توضیح دهید

مدیران فعلی صنعت قند بدون تردید از نظر سابقه و کارنامه‌ای که در صنعت قند دارند از مدیران تازه‌وارد شده به سیستم دولت تخصص و تجربه بیشتری دارند و از زیر و روی این صنعت به خوبی اطلاع دارند و در اداره این فعالیت به سود منافع ملی و حتی دولت مهارت بیشتری دارند و به همین دلیل اگر بدانند دولت به چه دلایلی تصمیم گرفته است این صنعت را به نقطه صفر برساند حتماً می‌توانند با گفت‌وگو راه‌های کارآمدتری نشان دهند. مدیران و صاحبان کارخانه‌های قند آیا نباید از فلسفه این تصمیم آگاهی پیدا کنند؟ به نظر می‌رسد این حق طبیعی و مسلم است که دولت و ریاست ستاد تنظیم بازار به‌طور شفاف به اطلاع برسانند که چرا به این نتیجه رسیدند و چرا از تجربه و تخصص نهاد صنفی در این باره استفاده نشد و با این نهاد و با مدیران با تجربه مشورت نشد. بدون تردید می‌شد راهی جز این را پیدا کرد که صنعت قند و شکر در مسیر رشد و توسعه افتاده و بازسازی ژرف‌تر در پیش بگیرد.

اصلاح تصمیم

تجربه نشان داده است تصمیم‌هایی که بدون مشورت با متخصصان صنعت قند و به‌طور کلی تشکل‌های تمامی صنایع اتخاذ می‌شود و تصمیم‌هایی که بر اثر غلبان احساسات گرفته می‌شود علاوه بر اینکه به صنایع آسیب می‌زند به دولت و به مصرف‌کنندگان نیز آسیب میرساند. پیشنهاد می‌شود تا دیر نشده و صنایع قند و شکر و نیز دولت و مصرف‌کنندگان به چرخه اصلاح‌ناپذیری نیفتاده‌اند دولت محترم و ستاد تنظیم بازار تصمیم یادشده را اصلاح کرده و اجازه ندهند اشتباه‌های گذشته شود. اگر در مسیر کار در چندماه گذشته اشتباه یا قصوری از سوی صنعت بوده - که بعید است - به ما بگویید آن را برطرف کنیم و راهی که با سختی طی شده است را به عقب برنگردانید. در صورت اصلاح تصمیم، علاوه بر اینکه شهادت کارشناسی دولت اثبات می‌شود می‌توان چشم‌انداز روشنی را ترسیم کرد که این صنعت بتواند روزهای بهتر را تجربه کند.

دولت امتیازی نمی‌دهد

این تصمیم هیجانی و لحظه‌ای برای بازگرداندن صنعت قند و شکر به نقطه صفر قبل از ۱۳۹۹ و برقرار کردن مقررات سخت‌گیرانه برای این فعالیت که پیش از این نیز در سال‌هایی که دولت نهم بر سر کار بود نشان می‌دهد نتیجه آن نشده است که دولت‌ها انتظار دارند. اگر بگوییم در دهه‌های قبل دولت به این دلیل که از این صنعت برخی حمایت‌ها را انجام می‌داد و به‌طور مثال وام‌های ترجیحی ارایه می‌داد یا اینکه برق و گاز را به قیمت‌های تثبیت شده به صنعت می‌داد یا برای واردات نهاده‌های مورد نیاز صنعت دلار ترجیحی می‌داد و به همین دلیل به خود حق می‌داد در صنعت دخالت کند اما حالا چرا؟ در حالی که در سال‌های تازه سپری شده دولت توانایی و تمایل ندارد حمایت‌های پیشین از این صنعت را ارایه دهد این پرسش پیش می‌آید که دلیل دخالت دولت در این صنعت چیست؟ دولت در گذشته با استناد به کمک‌ها انتظار داشت کارخانه‌های قند کاری کنند که به دولت کمک شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد در همان سال‌ها نیز کارخانه‌های قند با فداکاری بیش از آنچه حق دولت بود به این نهاد کمک کرده و اجازه ندادند از این ناحیه به دولت آسیب برسد. کارخانه‌های قند و مدیران آنها توانستند با ایستادگی در برابر بی‌مهری‌ها، تولید را افزایش داده و در درجه بالایی از خود اتکایی قرار گیرند.

ادامه از صفحه اول

اگر استثنای شرکت توسعه نیشکر را کنار بگذاریم که با هزینه دولت‌های مختلف ساخت و رشد را تجربه کرده است هیچ سرمایه‌گذار بخش خصوصی به دلیل انحصار و تمرکز دولت حاضر به سرمایه‌گذاری در این صنعت نشده است.

مدیران و فعالان و سهامداران این صنعت اما پس از سال‌ها پیگیری مستمر برای شکست انحصار دولتی و آزادسازی صنعت قند و شکر در سال ۱۳۹۹ و البته به دلیل ناگزیری دولت وقت توانستند آزادسازی این صنعت را به دست آورند. در حالی که در دهه ۱۳۸۰ و پس از آن با همکاری دلسوزانه صنعت قند و شکر با دولت‌ها این فعالیت به کشور خدمت بزرگی کرده و از خروج میلیاردها دلار ارز کمیاب جلوگیری کرده و نیز بازار این محصول را در مقایسه با سایر محصولات با التهاب کمتری مدیریت کرده بود افق تازه‌ای برای سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت پدیدار شد. بررسی‌ها نشان می‌دهد آزادسازی صنعت و نو شدن رفتارها راه را برای سرمایه‌گذاری در این صنعت باز کرده بود. از سوی دیگر سهامداران و صاحبان کارخانه‌های قند و شکر نیز با لحاظ کردن وضعیت تازه به فکر افتاده بودند کارخانه‌ها را توسعه داده و سرمایه‌های تازه‌ای به این صنعت تزریق کردند. در حالی که کارخانه‌های قند همه ضابطه‌های پیش‌بینی و اعمال شده از سوی هیأت تعیین و تثبیت قیمت‌ها را از ابتدای سال ۱۴۰۰ رعایت کرده بودند و منتظر روزهای خوش در صنعت بودیم اما ورق برگشت. به این ترتیب که ستاد تنظیم بازار به ریاست معاون اول ناگهان در یک تصمیم از پیش اعلام نشده همه تصمیم‌های اتخاذ شده درباره آزادسازی صنعت و تجارت داخلی قند و شکر را متوقف و دستورهایی در مسیر بازگشت به نقطه صفر از سوی این ستاد ارایه شد. به این ترتیب همه آنچه در ماه‌های سخت منتهی به سال ۱۳۹۹ و تصمیم به عبور دادن صنعت از انحصار و دخالت دولت اجرا شده بود نادیده گرفته شد و بدون هیچ توضیحی این صنعت را در منگنه قرار داده‌اند.

انتقاد کارشناس اقتصاد کشاورزی از بی‌اعتنایی به تشکل‌ها

توزیع رانت دولتی در بازار شکر

جمشیدی با بیان اینکه در اسفند ماه وزیر جهاد کشاورزی قیمت شکر را ۱۳ هزار و ۲۰۰ تومان اعلام می‌کند، افزود: متأسفانه مشخص نیست شرکت بازرگانی دولتی، شکر را با قیمت ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان عرضه می‌کند و شکر با این قیمت در اختیار مصرف‌کنندگان و صنعت قرار نمی‌گیرد و فقط برخی صنوف می‌توانند از آن استفاده کنند که به اعتقاد بنده نوعی رانت است. این در حالی است که قیمت شکر وارداتی حدود ۱۸ هزار تومان و شکر تولید داخل با توجه به قیمت چغندر قند ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومان است. نماینده دولت در این مناظره وضعیت تولید شکر را مناسب اعلام کرد و گفت: ۱.۲ میلیون تن شکر هم وارد شده که بیشتر از سال گذشته بود بنابراین وضعیت تأمین مناسب است و مشکلی نداریم. وی با بیان اینکه از بهمن ماه ثبت سفارش شکر شدت گرفته است از واگذاری اختیارات تنظیم بازار آن به بخش خصوصی خبر داد. نشریه شکر با توجه به اشرافی که بر مسائل مربوط به شکر دارد، با قوت تمام نظریات این کارشناسان کاربرد و مطلع صنایع غذایی را تأیید می‌نماید.

در مناظره‌ای که به موضوع بررسی تنظیم بازار کالاهای اساسی (روغن، شکر و برنج) و دخالت دولت در قیمت‌گذاری و توزیع کالاهای اساسی اختصاص داشت، مانی جمشیدی، کارشناس کشاورزی و صنایع غذایی در برنامه میزگرد اقتصاد که با موضوع فوق برگزار شد، گفت: با توجه به اجرای قانون تمرکز و این مسأله که تمام اختیارات تنظیم بازار به وزارت جهاد کشاورزی واگذار شد، انتظار این بود که تصمیمات بهتری برای بازار اتخاذ شود اما متأسفانه به دلیل اینکه مسؤولان وزارت جهاد کشاورزی چندان با واقعیت‌های بازار

کنار نمی‌آیند و آن را نمی‌پذیرند، تصمیمات درستی هم در این حوزه اعمال نمی‌شود بنابراین شاهد نابسامانی‌هایی در بازار کالاهای اساسی هستیم. در بخش بعدی برنامه بحث شکر مطرح شد و چالش بازار این کالا که منجر به افزایش قیمت آن شده است، جمشیدی در این زمینه هم دولت را مقصر دانست و گفت: تنها تشکل بخش خصوصی شکر چند ماه قبل نامه‌ای به معاون بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی نوشته تا با وی درباره چالش‌های این بازار صحبت کند اما معاون مربوطه حتی جواب این نامه را نداده است.

جنگ اوکراین، شکر و امنیت غذایی

جنگ اوکراین که در دوماه تازه سپری شده دنیا را درگیر یکی از بلاهای انسانی کرده است پیامدهای ژرف و دگرگون کننده ای بر سرنوشته آدمی و جامعه های انسانی برج گذاشته است و هنوز این اول راه است تا پیامدهای بزرگ تر و همه جانبه آن از آتش خاکستر شده جنگ آشکار شود. بدون تردید یکی از بزرگترین پیامدهای این جنگ در حال انجام برهم زدن تعادل در امنیت غذایی جهان است. جهان امروز با از دست دادن سمت عرضه گندم و نهاده های دامی که از سوی روسیه و اوکراین ارایه می شد با در دسر بزرگ افزایش نرخ تورم در همه کشورهای روبه رو شده است. احتمال روبه افزایش کمیاب شدن نان و برنج و گوشت و مرغ در دنیای امروز به ویژه کشورهای تهیدست و نیز افزایش شدید قیمت انواع انرژی جهان را به لرزه انداخته و بیم و هراس از گر سنجی در کشورهای آفریقایی روندی فزاینده را تجربه می کند. تغییر سیاست تجاری هند بر پایه جلوگیری از صادرات گندم و نیز واردات آرمندانه چین در واردات گندم تعادل بازار این محصول را به هم ریخته است. تداوم این جنگ بی تردید نقشه کشاورزی و تولید و توزیع انواع مواد غذایی را به هم می ریزد. پیامدهای این رخداد تلخ جایی را در دنیا امن نگه نخواهد داشت و دولت ها و شهروندان جهانی در التهاب و سراسیمگی به سر می برند.

داستان شکر

شاید در نگاه نخست به نظر برسد شکر از نظر اهمیت در اندازه و درجه اهمیت گندم و برنج و ذرت و سویا نیست اما واقعیت این است که شکر به مثابه یک کالای راهبردی در تأمین کالری مورد نیاز شهروندان جهان نقش پر رنگ و سهم بالایی دارد. بسیاری از خانواده ها در کشورهای جهان با مصرف مستقیم شکر انرژی و کالری به دست می آورند و سهم شکر در تولید سایر فرآورده های غذایی نیز قابل اعتنا است. به همین دلیل است که در داستان آزادسازی تجارت جهانی آزادسازی شکر به محل اختلاف اتحادیه اروپا با یک سو و هند و برزیل از سوی دیگر منجر شد. در داستان اوکراین مسأله شکر هنوز به طور مستقیم طرح نشده است اما بسیاری از کشورهای جهان به این سو می روند که سهم ذخایر کلی شکر را افزایش دهند. به این ترتیب در هفته ها و ماه های آینده و در صورت ادامه جنگ باید شاهد افزایش تقاضا برای شکر در سطح جهان باشیم. تقاضای فزاینده احتمالی برای شکر در بازار جهانی قیمت را تحت تأثیر قرار داده و هزینه واردات برای وارد کنندگان بزرگ افزایش می یابد.

علاوه بر این با ادامه جنگ و افزایش تقاضا برای گندم و ذرت و دانه های روغنی که تا امروز روسیه و اوکراین سهم قابل اعتنايي در زنجیره تولید و توزیع آن داشتند و حالا تکنگاهای صادراتی دارند و به ویژه روسیه که می خواهد از این توانایی اش برای تحمیل خواسته هایش به اوکراین استفاده کند سهم خود را از تولید شکر کاهش می دهند.

این اتفاق برای برخی تولید کنندگان اصلی شکر در جهان یعنی برزیل و هند و حتی پاکستان نیز رخ خواهد داد. در روز های تازه سپری شده خبرهایی از گوشه و کنار جهان می رسد که برزیل می خواهد شکر خود را به جای فروش در بازار های جهانی به تولید اتانول که جانشین بنزین است اختصاص دهد زیرا این اتفاق برای آنها سود بیشتری دارد. این رخداد احتمالی نیز بازار شکر در جهان را با کمبود عرضه مواجه می کند به ویژه اگر کشورهای مثل تایلند و دیگر کشورهای که در تولید این محصول سهم بالایی دارند نیز بخواهند این راهبردی را در پیش بگیرند. علاوه بر این افزایش قیمت انواع کود که روسیه در تولید آن سهم بالایی دارد هزینه تولید انواع محصولات زراعی از جمله چغندر و نیشکر را افزایش داده و به رونق کشورهای ضعیف در بخش کشاورزی آسیب جدی وارد می کند. در ایران نیز تأثیر جنگ اوکراین بر بازار مواد غذایی یک بار در سطح ملی باید بررسی شود. در صورتی که نسبت قیمت خرید گندم و چغندر در بازار ملی زراعت به زیان چغندر باشد احتمال روند کاهنده اختصاص زمین به کشت چغندر و رویکرد بیشتر به کشت دیگر محصولات افزایش می یابد.

استراتژی امنیت غذایی در دیگر کشورها

بر اساس مطالعاتی که مؤسسه پژوهش های برنامه ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی وزارت جهاد کشاورزی انجام داده، کشورها به طور غالب هفت استراتژی را برای تأمین امنیت غذایی در بین شهروندان نشان دنبال می کنند. این استراتژی ها عبارتند از استراتژی حمایت، خدمات دهی و کمک رسانی، استراتژی سرمایه گذاری در بازار و تبلیغات، استراتژی یافتن منابع جدید و محصولات جایگزین، استراتژی توانمندسازی، استراتژی ذخیره سازی، استراتژی تحولات ساختاری و نهادسازی، و استراتژی تحقیق و توسعه. ۱. استراتژی حمایت، خدمات دهی و کمک رسانی: این استراتژی با هدف شناسایی اقشار فقیر، کم درآمد، کودکان، زنان باردار، بزرگسالان و جمعیت آسیب پذیر به اجرا در آمده است. کشورهایی نظیر هند و ایالات متحده که دارای جمعیت بالایی هستند از این استراتژی به طور غالب بهره گرفته اند و برنامه های وسیعی در راستای تحقق این استراتژی تدوین کرده اند. در خلال این استراتژی ممکن است قیمت یارانه ای و کارت سهمیه خرید در نظر گرفته شود و حتی در مواقعی غذای رایگان توزیع شود.

۲. استراتژی سرمایه گذاری در بازار و تبلیغات: برخی کشورها مانند سنگاپور بر سرمایه گذاری در بازار و تبلیغات برای تغییر ذائقه مصرف کنندگان متمرکز شده اند. به نظر می رسد این استراتژی به طور غالب منحصر به کشورهای باشد که فاقد خود کفایی نسبی در تأمین محصولات استراتژیک خود هستند. بنابراین، وابستگی به منابع کشورهای دیگر ممکن است دولت ها را به سوی پیاده سازی این استراتژی سوق دهد.

۳. استراتژی یافتن منابع جدید و محصولات جایگزین: تغییرات در عرضه غذا، نوسانات قیمت و تحولات دیپلماسی ممکن است کشورهای فاقد خود کفایی را با تهدید نامنی غذایی مواجه کند. بنابراین تلاش برای یافتن منابع جدیدی برای جایگزین کردن اقلام غذایی یک استراتژی مناسب برای کشورهای وارد کننده محصولات اساسی به شمار می رود. سنگاپور از جمله کشورهای است که بر مبنای این استراتژی برای تأمین امنیت غذایی خود تلاش می کند.

۴. استراتژی توانمندسازی: توانمندسازی یک استراتژی بنیادی برای افزایش تولید و بهره وری منابع است. در این زمینه توانمندسازی کشاورزان برای استفاده بهینه از منابع و افزایش بهره وری می تواند تحقق چشم انداز امنیت غذایی را تضمین کند.

۵. استراتژی ذخیره سازی: ذخیره سازی محصولات غذایی اساسی مانند برنج، گندم، گوشت و غیره نه تنها دولت ها را در پاسخگویی به نیازهای متغیر مصرف کنندگان توانمند می سازد، بلکه می تواند امکان عرضه غذای ارزان تر به شهروندان را فراهم

کند. زیرا دولت ها می توانند با خرید و ذخیره سازی ارزان تر محصولات در زمان رکود بازار، قدرت خرید مصرف کنندگان را با عرضه محصولات منجمد و فرآوری شده ای که دارای تخفیف و قیمت پایین تری هستند افزایش دهند.

۶. استراتژی تحولات ساختاری و نهادسازی: تحولات ساختاری و نهادسازی به عنوان یک استراتژی بنیادی محسوب می شود که اغلب کشورها با گذار به عصر صنعتی و تغییرات نیازهای مصرف کنندگان به آن روی آورده اند. برای نمونه می توان به استقرار انجمن ها، کمیسیون ها و نهادهای رسمی و غیردولتی در حوزه امنیت غذایی اشاره کرد.

۷. استراتژی تحقیق و توسعه: تحقیق و توسعه غالباً با هدف سنجش نیازها و وضعیت امنیت غذایی جامعه هدف و وضعیت کشاورزی و توان بخش تولید برای پاسخ به تقاضای بخش مصرف مد نظر قرار می گیرد.

امنیت غذایی سنگاپور

در عرصه امنیت غذایی، سنگاپور در فهرست شناخته شده ترین کشورهای جهان از نظر رتبه امنیت غذایی است. این کشور طی سالهای ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ با یک جهش چشمگیر از جایگاه چهارم به جایگاه اول جهانی در حوزه امنیت غذایی دست یافت. در واقع، این کشور از نقطه نظر عوامل همچون تغییرات در هزینه غذا، تحقیق و توسعه عمومی در بخش کشاورزی و استانداردهای تغذیه ای در جهان حائز رتبه اول است. در سنگاپور، امنیت غذایی به طور غالب از طریق تشکیلات سازمانی دنبال می شود. سازمان صنایع غذایی و دامپزشکی سنگاپور مسئول ترسیم نقشه راه و هدایتگری در زمینه امنیت غذایی است. Ava سازمان کشاورزی، غذا و دامپزشکی سنگاپور در تلاش است تا از کفایت غذای ایمن و مقرون به صرفه برای تمامی مردم سنگاپور اطمینان حاصل نماید. بنابراین تمامی انواع غذاهای وارداتی تولید داخل، تازه و یا فرآوری شده در کانون توجه Ava قرار دارد تا بتواند امنیت غذایی را بهبود ببخشد.

بر خلاف تصویری که شواهد جهانی از رتبه این کشور در حوزه امنیت غذایی ارائه می دهد، بیش از ۹۰ درصد محصولات غذایی مورد استفاده مردم سنگاپور وارداتی است. آمارهای آژانس امنیت غذایی سنگاپور، موضوع خود کفایی در تولید محصولات اساسی را به چالش می کشد. طبق این آمارها، کشور سنگاپور تنها قادر به تولید ۱۳ درصد از سبزیجات، ۹ درصد از ماهی و ۲۴ درصد از تخم مرغ مصرفی خود می باشد. با توجه به ذائقه مردم سنگاپور، وابستگی شدید به واردات غذا، چالش جدی در جهت تضمین ثبات در تأمین غذا است. قیمت غذا به عنوان چالش دیگری در تأمین امنیت غذایی سنگاپور محسوب می شود. به لحاظ آنکه این کشور وارد کننده عمده غذا محسوب می شود،

پایین در بخش کشاورزی، تغییر در نظام دیپلماسی، نوسانات قیمت، کمبود منابع و هزینه های بالا در تأمین نهاده ها به ویژه آب و انرژی، مسئله تأمین امنیت غذایی را بیش از پیش با چالش مواجه کرده است. در این راستا، اغلب دولتها با اتخاذ سیاستها، استراتژیها، برنامه های اقدام و راهکارهای کوتاه مدت و بلندمدت تلاش می کنند تا پایداری امنیت غذایی را با تأکید بر منابع و تولید در داخل تضمین نمایند.

شواهد نشان می دهد که این اقدامات بسته به شرایط، فرهنگ، تاریخ، سطح مصرف، ذائقه مصرف کنندگان، منابع تولید، منابع طبیعی، مزیت نسبی در فرآیند تولید و نگاه سیاستگذاران و برنامه ریزان در کشورهای مختلف متفاوت بوده است. بر این مبنا، مطالعه حاضر با بررسی برنامه ها، اسناد و تجربیات امنیت غذایی در چندین کشور جهان، استراتژیها و سیاستهای مختلف تحقق امنیت غذایی را در بسترهای مختلف به تصویر می کشد.

بر اساس این گزارش، بررسی برنامه ها و اسناد مختلف امنیت غذایی در بسترهای گوناگون زاویه دید سیاستگذاران را در شرایط و زیرساختهای مختلف نشان می دهد و می تواند برنامه ریزان را در حصول به خودکفایی و تأمین امنیت غذایی در شرایط بحرانی مانند تحریم، یاری رساند.

همچنین بررسی روند تاریخی تحول برنامه های امنیت غذایی کشورها در فرآیند گذار به عصر مدرنیزه و تغییر در نیازهای مصرف کنندگان می تواند راهنمای مناسبی در دستیابی به شاخص های امنیت غذایی باشد. بررسی برنامه ها و استراتژیهای مختلف کشورهای منتخب در حوزه امنیت غذایی می تواند دیدگاه جامع تری در خصوص راهکارهای عملیاتی تأمین امنیت غذایی به دست دهد. به طور کلی، برخی از سیاستهایی که دولت ها در جهت بهبود امنیت غذایی اتخاذ می کنند منحصراً به حمایت های است که از بخش کشاورزی به عمل می آورند. این حمایت ها در کشورهای مختلف کاملاً متفاوت بوده و بر مبنای ساختار جمعیتی و ویژگی های بخش کشاورزی شکل گرفته است.

برای نمونه در ایالات متحده با اختصاص بودجه کافی و تمرکز بر بخش تولید، مقوله امنیت غذایی مدنظر قرار گرفته است. تمرکز بر بخش تولید برای تحقق چشم انداز بخش کشاورزی یعنی «غذا دادن به همه» محقق شده است. این موضوع در سومین هدف راهبردی بخش کشاورزی این کشور منعکس شده است. افزون بر ارتقا تولید، اقدامات لازم برای توزیع مناسب غذای پیش بینی شده است. در این خصوص می توان به برنامه های توزیع غذا که با هدف دسترسی تمامی مردم آمریکا به غذای سالم و کافی انجام می گیرد، اشاره نمود.

در مجموع، امنیت غذایی در آمریکا بر محور تولید غذای کافی و توزیع عادلانه آن تمرکز دارد. در سایر کشورها مانند ایرلند نیز تمرکز بر تولید غذای کافی مدنظر قرار گرفته است؛ اما با دیدگاه متفاوتی هدایت می شود. در واقع، تولید غذا با انجام تحقیقات کافی و توسعه حلقه های پیشران مانند شرکت های بزرگ تولیدی انجام می گیرد. کشور چین با تمرکز بر تولید و ذخیره سازی محصولات راهبردی نظیر گندم و برنج از بخش کشاورزی در جهت تحقق اهداف امنیت غذایی حمایت می کند.

سنگاپور به عنوان کشوری که از نظر شاخص های جهانی امنیت غذایی پیشرفت چشمگیری داشته است، امنیت غذایی خود را با حمایت همزمان از حلقه های پایین دستی و بالادستی بخش کشاورزی هدایت می کند.

بدین معنا که این کشور از یک سو با توسعه منطقه تولیدی به تأمین داخلی غذا کمک می کند و از سوی دیگر با انجام برنامه های تبلیغاتی و یافتن منابع جدید غذا در بیرون از مرزهای خود بر تغییر ذائقه مصرف کنندگان خود متمرکز شده است تا بتواند از منابع غذایی موجود در جهت تغذیه شهروندان استفاده بهینه کند.

همچنین، ذخیره سازی غذا به عنوان یک راهبردی مهم از طریق توسعه زیرساختها پیگیری می شود. به طور کلی، در اغلب کشورها، نیل به امنیت غذایی از طریق حمایت هایی که از بخش کشاورزی به عمل می آید، تسهیل می شود. این حمایتها به طور غالب معطوف به افزایش تولید است که همزمان با اصلاح شیوه های توزیع غذا انجام می گیرد. برخی از کشورها که در تولید محصولات اساسی فاقد مزیت هستند، بر سمت تقاضا متمرکز شده اند و بر رفتار مصرف کنندگان در جهت افزایش مصرف محصولات وارداتی ارزان قیمت با درجه ماندگاری بالا کار می کنند.

سایت وزارت خارجه

تأمین امنیت غذایی پیش می رود. استراتژی حمایتی بر این اصل بنا شده است که در دراز مدت ضایعات مواد غذایی کاهش یابد و از ابزارهای مالی برای جلوگیری از نوسانات کوتاه مدت قیمت مواد غذایی حداکثر بهره برداری به عمل آید. همچنین این استراتژی بر تعامل بیشتر با آژانس های اجتماعی برای بررسی مقرون به صرفه بودن غذا تمرکز دارد. برای نمونه، در این زمینه AVA با همکاری آژانس ملی محیط زیست در تلاش هستند تا به تولید کنندگان، خرده فروشان، وارد کنندگان و سایر ذینفعان زنجیره تأمین در خصوص مدیریت پسماندها آموزش دهند. تحقیق و توسعه در کاهش ضایعات و بازیافت آنها نیز مورد حمایت قرار گرفته است. استراتژی توانمندسازی بر این موضوع تمرکز دارد که استراتژی حمایتی به خوبی پیاده سازی می شود یا نه. در صورت نیاز برای پیاده سازی بهتر استراتژی حمایتی، از استراتژی توانمندسازی استفاده می شود.

امنیت غذایی در ترکیه

ترکیه در سال ۲۰۰۱ اصلاحات در اقتصاد کلان خود را آغاز کرده است و بدین ترتیب بر آورد می شود که هفتمین کشور بزرگ کشاورزی در جهان محسوب شود. این کشور با اقتصاد مبتنی بر فرهنگ دهقانی دارای بخش کشاورزی وسیعی است. عواملی همچون هزینه های عمومی تحقیق و توسعه کشاورزی، سرانه تولید ناخالص داخلی و بی ثباتی سیاسی بر جایگاه امنیت غذایی ترکیه از نظر شاخص های جهانی تأثیر منفی داشته است. از دیگر مشکلاتی که بر امنیت غذا در ترکیه اثر دارد می توان به نوسانات در عرضه محصولات کشاورزی و غذایی و باز توزیع ناعادلانه در آمار اشاره کرد. کاهش مناطق کشاورزی نیز از جمله عوامل مؤثر بر امنیت غذایی ترکیه به شمار می رود. با کاهش تمایل به زیر کشت بردن اراضی، اراضی حاصلخیز برای اهداف صنعتی و شهرنشینی مورد استفاده قرار می گیرد و بدین ترتیب خطر نوظهوری برای امنیت غذایی ترکیه ایجاد می شود. با وجود چالش های فوق الذکر، یک تحول مثبت در اواخر دهه ۲۰۰۰ در ترکیه رخ داد که متعلق به مقررات ایمنی مواد غذایی است. در این زمان اقدامات قانونی در خصوص ایمنی غذایی به روند مذاکره با اتحادیه اروپا تبدیل شد. در این زمینه حکم فوری قانونی شماره ۵۶۰ در مورد تولید، مصرف و بازرسی مواد غذایی در سال ۱۹۹۵ به تصویب رسید. این قانون مشتمل بر تدارکات برای تولید فنی و بهداشتی، فرآوری و نگهداری مواد غذایی است. در ۲ ژوئن سال ۲۰۰۴، عنصر نهایی این فرآیند، یعنی قانون غذا برای اولین بار در ترکیه به تصویب رسید. طی این قانون، تحلیل ریسک، تشکیل کمیته علمی، ایجاد مجمع و بانک های ملی ۳ مواردی مانند استقرار کمیسیون ملی قوانین غذا و مدیریت بحران نمود بیرونی به خود گرفتند. با وجود همه این تلاش ها، نقض در اجرای قانون و نظارت ناکافی، حاکی از عدم تحقق نتایج مطلوب در برنامه ایمنی غذایی ترکیه است.

در سال ۲۰۰۲، یک کارگاه آموزشی در خصوص توسعه برنامه های عملیاتی غذا و تغذیه توسط WHO و FAO در کشورهای جنوب اروپا برگزار شد. این کارگاه ترکیه را وادار کرد تا برنامه ملی اقدام برای غذا و تغذیه تدوین نماید. بدین منظور، سه کارگروه امنیت غذایی، ایمنی غذایی و تغذیه ایجاد شد. این کارگروه های مسئول تدوین نقشه اقدام، هماهنگی مطالعات و نهایی کردن طرح بودند. مرحله اول این طرح تا ژوئیه ۲۰۰۲ به پایان رسید و هدف کلی آن به شرح زیر بود:

۱. ترسیم وضع موجود امنیت غذایی، ایمنی غذایی و تغذیه؛
۲. روشن کردن مسائل مربوط به اجرای سیاست های کنونی (در حوزه امنیت غذایی)؛
۳. مشاوره دادن در مورد برنامه های سیاست جدید و الزامات مربوط به تغییرات قانونی یا اداری. در حال حاضر با گسترش روابط ترکیه با سازمان خواروبار کشاورزی ملل متحد، تلاش می شود تا پایداری کشاورزی و امنیت غذایی با تمرکز بر پدیده تغییر اقلیم تضمین شود.

لازم به ذکر است، تغییرات روز افزون در تعداد پناهندگان سوری ها ممکن است در آینده، ترکیه را در دستیابی به پایه های اساسی امنیت ایمنی غذایی به ورطه ناکامی بکشاند. نتیجه گیری امنیت غذایی به عنوان یک موضوع در کانون توجه اغلب دولت ها قرار گرفته است.

در حال حاضر تغییرات اقلیم، تغییر سطح زیر کشت اراضی، درآمد

تغییرات جهانی قیمت ها می تواند امنیت غذایی را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. به لحاظ آنکه ممکن است مخاطراتی مانند تغییر در روابط دیپلماسی، بیماری ها و تغییرات جهانی منجر به تعطیلی بنادر و محدودیت های وارداتی گردد، امنیت غذایی سنگاپور به شدت در معرض خطر قرار دارد. بر این اساس، سازمان های متولی تأمین غذا نظیر AVA و آژانس امنیت غذایی، استراتژیها و برنامه های مختلفی را مدنظر قرار داده اند تا بر بخشی از این چالش غلبه نمایند. برخی از این برنامه ها بدین شرح است.

۱- برنامه های تبلیغاتی: دولت سنگاپور از طریق تبلیغات وسیع در صدد ایجاد تغییرات فرهنگی پایدار در نوع تغذیه شهروندان سنگاپوری است تا بتواند بر چالش واردات محصولات اساسی پایان دهد. بدین منظور با تبلیغ گزینه های غذایی مانند گوشت منجمد و تخم مرغ مایع یا پودر تخم مرغ (فرآوری شده) به جای انواع تازه آن، تلاش می کند تا انعطاف پذیری در تأمین امنیت غذایی را افزایش دهد.

۲- کمک به مصرف کنندگان برای مصرف محصولات جایگزین: دولت با اعمال مشوق هایی تلاش می کند تا مصرف کنندگان سنگاپوری به غذاهای جایگزین روی بیاورند و بدین ترتیب با مشکلات مربوط به تغییرات ناگهانی در عرضه یا قیمت غذاهای تازه به راحتی سازگار شوند. برای نمونه شهروندان سنگاپوری می توانند با انتخاب و مصرف گوشت منجمد حداقل ۱۵ تا ۲۰ درصد در هزینه خود صرفه جویی کنند. حتی در برخی مواقع، برش هایی از گوشت منجمد می تواند تا ۵۰ درصد تخفیف داشته باشد.

۳- آموزش عمومی: سنگاپور با ارائه آموزش های عمومی در خصوص استفاده از محصولات جایگزین (گوشت منجمد و غذاهای فرآوری شده)، نوعی حائل در برابر اختلالات بالقوه تأمین غذا ایجاد می کند و بدین طریق بر بازار مدیریت می نماید. برای مثال، در این کشور به طور روزانه بالغ بر سه میلیون عدد تخم مرغ به مصرف می رسد که بیش از ۷۰ درصد آن از کشور مالزی وارد می شود. آموزش های عمومی در خصوص استفاده از پودر تخم مرغ و تخم مرغ مایع سبب شده تا آسیب پذیری این کشور در برابر تغییرات قیمت به طور چشمگیری کاهش یابد.

۴- نشست های میان مدیران عامل انجمن ها، وارد کنندگان و خرده فروشان و جلسات خوشه های صنعتی: در این نشست ها در خصوص چالش های زنجیره تأمین، منابع جدید بالقوه، گرایش های مصرف کنندگان و برنامه های عملیاتی برای خروج از هر گونه اختلال احتمالی در تأمین غذا بحث و تبادل نظر می شود.

۵- تلاش در جهت یافتن منابع جدید غذا: آژانس امنیت غذایی سنگاپور برای کاهش وابستگی به منابع و تولیدات غذایی کشورهای منطقه در تلاش است تا به منابع جدید غذایی با هدف معرفی به عنوان جایگزین برای اقداماتی در خصوص تأمین امنیت غذایی انجام داده است. برای نمونه این سازمان در سال ۲۰۱۳ طی سفرهایی که به کشورهای اندونزی، فیلیپین، لهستان، دانمارک و چین ترتیب داده است، بازرگانان را در جهت ایجاد شبکه همکاری برای تأمین غذا هدایت نموده است.

۶- تمرکز بر سرمایه گذاری و کشاورزی قرار دادی: دولت سنگاپور در صدد است تا با تنوع بخشی به منابع غذایی، چالش های مترتب بر عرضه تأمین غذا را تقلیل دهد. این موضوع صرفاً بر پایه امنیت غذایی در منشأ محقق خواهد شد. بدین معنا که امنیت غذایی به طور بنیادی درون زایش باشد. بدین منظور سنگاپور با سرمایه گذاری در منطقه غذایی جیلین بر محور امنیت غذایی درون زایش متمرکز شده است. AVA (سازمان کشاورزی و غذا دامپزشکی سنگاپور) با ارائه مشاوره فنی تلاش می کند تا منطقه عاری از بیماری برای تأمین منظم گوشت و سایر محصولات فراهم باشد. همچنین سنگاپور با تمرکز بر کشاورزی قرار دادی، حق خرید محصولات غذایی را در شرایط بحرانی و نوسانات عرضه از آن خود کرده است.

۷- ذخیره سازی غذا: علاوه بر تمرکز بر یافتن منابع غذایی جدید، ذخیره سازی از دیگر استراتژی های دولت سنگاپور برای ثبات کوتاه مدت قیمت ها در شرایط بحرانی کمبود غذا است. این استراتژی در حال حاضر در خصوص برنج اعمال می شود.

به طور کلی، نقشه راه سنگاپور برای تأمین امنیت غذایی از دو استراتژی اصلی تشکیل شده است: استراتژی «حمایت» و استراتژی «توانمندسازی». AVA بر مبنای این دو استراتژی در جهت یافتن منابع غذایی جدید و تمرکز بر تولیدات محلی برای

سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بخش کشاورزی

رامین امینی زارع، پژوهشگر کشاورزی

سرمایه به عنوان یکی از مهمترین نهادهای تولید، نقش و اهمیت شایانی در افزایش سطح تولید فعالیت‌های اقتصادی و ارتقای بهره‌وری سایر عوامل تولید دارد و به لحاظ نظری، سرمایه‌گذاری یکی از شروط لازم برای رشد و توسعه کشاورزی و تداوم تولید در این بخش است. براساس آمار بانک مرکزی، میزان سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ از بیش از ۶ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۰ به ۳۸۲ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۶ کاهش یافته بود. به منظور پایداری تولید کشاورزی، این بخش به شدت نیازمند تزریق سرمایه جدید و جایگزینی در سرمایه‌های مستهلک است.

برای افزایش موجودی سرمایه در بخش کشاورزی لازم است تقاضا برای سرمایه‌گذاری در این بخش با افزایش سطح درآمد کنشگران تقویت شود. افزون بر این فراهم کردن زمینه‌های توسعه بازارهای مالی کشاورزی با کاهش ریسک‌های موجود، باید به عنوان یک هدف عالی در جهت افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی مورد توجه قرار گیرد. در این زمینه الزام بانک‌های عامل غیر تخصصی کشور به عمل به تکلیف مقرر شده در بند د از ماده ۳۳ قانون برنامه ششم توسعه، مبنی بر اختصاص حداقل پانزده درصد از متوسط تسهیلات اعطایی به بخش کشاورزی مورد نظر است.

با وجود این قانون، عملکرد این بند در سال ۱۳۹۸، ۷/۶ درصد بوده است. از سوی دیگر، به دلیل ماهیت درون‌زای بخش کشاورزی، انتظار می‌رود این بخش در شرایط نامساعد اقتصادی یکی از پایه‌های مقاومت اقتصادی کشور باشد؛ به طوری که در یک دهه گذشته، با وجود اعمال شدیدترین فشارها بر اقتصاد کشور، بخش کشاورزی براساس شاخص رشد ارزش افزوده به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰، بالغ بر ۴۶ درصد بزرگ‌تر شده است (بانک مرکزی ایران، ۱۳۹۹). از این روی، بخش کشاورزی، همواره پیش‌ران سایر بخش‌های اقتصادی کشور و مرکز ثقل اقتصاد کلان به خصوص در شرایط بحرانی بوده و بهبود تاب‌آوری اقتصاد کشور را یاری نموده است. این در حالی است که بخش کشاورزی در مقابل شرایط طبیعی و اقلیمی به شدت آسیب‌پذیر است و همواره سعی بر این بوده که این مخاطرات حداقل تأثیر را بر پایداری این بخش، به عنوان رکن اساسی در تأمین امنیت غذایی داشته باشند. علی‌رغم تلاش شایسته احترام و قدردانی جامعه کشاورزی ایران، نتایج ارزشیابی عملکرد دولت‌های پیشین، در خصوص تکالیف مندرج در اسناد بالادستی نشان می‌دهد که با وجود فرصت‌های فراوان، ضرورت دارد به بسیاری از موارد کلیدی و پُر اهمیت پرداخت که برخی از این موارد که در گزارش مرکز

شکر مثل مرغ نیست که قیمت تولیدکننده بخورد

مدیران دولت سیزدهم با استفاده از وضعیت اضطراری اقتصاد ایران و فراموشی‌ها هر کدام برای سازمان خود برنامه می‌دهند و اقتصاد جزیره‌ای را شکل می‌دهند.

به‌طور مثال مدیرکل نظارت بر خدمات عمومی، شبکه‌های توزیع و اقتصادی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان است: درج قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده روی ۴ محصول کشاورزی برنج، شکر، مرغ و تخم‌مرغ در دستور کار قرار گرفت. طرح درج قیمت تولیدکننده روی کالا به منظور شفاف‌سازی قیمت انواع کالاها از اواخر آذرماه ۱۴۰۰ اجرایی شد. او می‌گوید: برای درج قیمت روی محصولات مانند برنج، شکر، مرغ و تخم‌مرغ هماهنگی‌هایی با وزارت جهاد کشاورزی انجام شده است که در صورت فراهم شدن پیش‌نیازها در مرحله ششم اجرای طرح خرید شفاف مشخص خواهد شد که این قبیل کالاها اساسی چه زمانی مشمول درج قیمت می‌شود. این طرح که هدف از اجرای آن جلوگیری از گران‌فروشی و کنترل قیمت است، در شش مرحله تعریف شده که از اول اردیبهشت امسال مرحله پنجم آن اجرایی شد، در مرحله پنجم اجرای طرح خرید شفاف علاوه بر اینکه بر روی درج قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده تأکید شده است و کلیه تولیدکنندگان مکلف به درج قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده هستند بلکه واردکنندگان نیز مکلف به درج قیمت تولیدکننده و قیمت مصرف‌کننده بر روی انواع کالاهای وارداتی شدند.

نکنه جالب این است که مخترع این طرح عجیب از ریاست سازمان مجری کنار رفته و حالا جانشین او معلوم نیست بخواهد این طرح را اجرا کند. از سوی دیگر کارشناسان باور دارند که جنس کالایی مثل شکر که نیاز به واردات مواد اولیه ندارد و مواد اولیه اصلی آن مثل چغندر و نیشکر از داخل تأمین می‌شود با جنس تخم‌مرغ که برای تولید آن باید نهاده‌های طیور از خارج وارد شود متفاوت است.

پژوهش‌های مجلس نیز آمده، به شرح زیر است:
- تحقق تکلیف بند «ج» از ماده (۳۳) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر افزایش سهم سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی در کل سرمایه‌گذاری‌ها به میزان سالانه حداقل ۲ درصد.
- تحقق تکلیف بند «د» از ماده (۳۳) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اختصاص حداقل ۱۵ درصد از متوسط تسهیلات اعطایی بانک‌های عامل غیر تخصصی کشور به بخش کشاورزی
- موضوع مهم پنج برابر شدن شکاف عملکرد محصول راهبردی گندم در کشور، نسبت به متوسط جهانی در دوره ۱۹۶۱ الی ۲۰۱۷ که این شکاف در دانه‌های روغنی و جو نیز به ترتیب به میزان ۱۹۸ و ۹۰ درصد افزایش یافت موضوع رنج آوری است که با کشاورزی دانش بنیان و مشارکت دولت و مردم قابل بهبود است. می‌توان نتیجه گرفت که با وجود ظرفیت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری فراوان در بخش کشاورزی، وجود یک استراتژی مشخص برای توسعه کشاورزی و تعهد همه‌جانبه نسبت به اجرای آن، مهمترین عامل موفقیت این بخش در ایفای نقش کلیدی خود به عنوان محور پیشرفت کشور است. قابلیت موجود و ارزنده کشور که در قامت کهنسال برناو یادگار پیشینیان بوده، نهاد دیرپای بانک کشاورزی است که در همین سال مالی پیشین، نزدیک ۱۱۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات که بخش عمده آن مربوط به بخش مولد کشاورزی و تولید غذاست، پرداخت کرد. در پایان با توجه به ریسک‌های گوناگون بخش کشاورزی و مناقشات دو کشور حاشیه دریای سیاه که بنا به گفته دبیرکل سازمان ملل متحد، غذای یک و هفت دهم میلیارد نفر را تحت تأثیر قرار خواهد داد، امید است، همچون دولت‌های توسعه یافته جهان، افزون بر آن چه هست، حمایت از بانک و بیمه کشاورزی، در کشور فزونی یابد.

۱۳ گروه کالایی از درج قیمت تولیدکننده معاف شدند

۱۴۰۱ ادامه خواهد داشت. بر اساس این طرح کلیه واحدهای تولیدی و واردکننده انواع پودر لباسشویی، دستمال کاغذی، پوشک بچه، بخچال و فریزر، تلویزیون و ماشین لباسشویی از چهارم دی ماه، انواع لنت ترمز، فیلتر روغن، روغن موتور، محصولات شوینده، محصولات سلولزی، سس، رب، کنسروها، ترشیجات و ماکارونی و انواع آبمیوه، ماه‌شعیر، نوشابه گازدار، غذاساز، نوشیدنی‌ساز، چرخ گوشت و مایکروفر نیز از ۲۷ آذرماه مکلف به درج قیمت تولیدکننده شده بودند و واحدهای تولیدکننده و واردکننده انواع حبوبات، ادویه‌جات، غلات، چای، دمنوش، قهوه، آجیل و خشکبار به صورت بسته‌بندی شده، فرآورده‌های پروتئینی، انواع غذاهای آماده و نیمه‌آماده، انواع کیک، کلوچه، بیسکویت، چیپس، پفک و موارد مشابه، لوازم خانگی، صوتی و تصویری به صورت کامل، ۵۱ قلم لوازم بدکی خودرو نیز از ۲۳ بهمن ملزم به اجرای این طرح هستند. سایر کالاها نیز در آینده به این طرح اضافه خواهند شد. طبق اعلام مسئولان اجرای طرح اگر قیمت نهایی خریدار در کالای تند مصرف بیش از ۲۰ درصد و در کالاهای کند مصرف بیش از ۳۰ درصد باشد، مصداق گران فروشی است.

ح - انواع قطعات، ابزار و لوازم غیر بسته‌بندی
ط - انواع مصالح ساختمانی غیر قابل بسته‌بندی
ی - محصولات که امکان بسته‌بندی ندارند
ک - انواع لوازم التحریر غیر قابل بسته‌بندی
ل - گوشت، مرغ، تخم مرغ، شکر، برنج
م - کالاهای صنفی که در محل تولید عرضه می‌شوند از قبیل آش، حلیم، قنادی و ...

البته هنوز مشخص نیست این کالاها برای همیشه از درج قیمت تولیدکننده معاف شدند یا در آینده به این طرح اضافه خواهند شد. گفتنی است طرح خرید شفاف از دی ماه آغاز شده و تا تابستان

طبق اعلام اتاق اصناف ایران اطلاع رسانی قیمت گوشت قرمز، مرغ، تخم مرغ، شکر و برنج طبق روال قبل انجام خواهد شد. به گزارش ایسنا، اتاق اصناف ایران در اطلاعیهای اعلام کرد که بر اساس اطلاعات دریافتی از سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در اجرای مرحله پنجم پروژه شفاف‌سازی قیمت از طریق درج قیمت تولیدکننده، از اول اردیبهشت ۱۴۰۱، گوشت قرمز، گوشت مرغ، تخم مرغ، شکر از این طرح مستثنی شده‌اند و اطلاع رسانی قیمت کالاهای اشاره شده تا اطلاع ثانوی بر اساس روال معمول قبل انجام خواهد شد. گزارش‌ها از وزارت صمت نیز حاکی از این است که با آغاز مرحله پنجم اجرای طرح «خرید شفاف» از اول اردیبهشت ماه، همه کالاها به جز ۱۳ گروه کالایی، مشمول درج قیمت تولیدکننده می‌شوند. این ۱۳ گروه شامل موارد زیر هستند:

- الف - اقلام دارویی و پزشکی
- ب - مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای غیر قابل عرضه به مصرف‌کننده نهایی
- ج - انواع البسه، پارچه و پوشاک
- د - انواع طلا، جواهر و زیور آلات
- ه - انواع صنایع دستی
- و - محصولات کشاورزی غیر بسته‌بندی
- ز - محصولات بوری و کالاهای عرضه شده در بورس

مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی:

نیشکر به همت کارگزارانش از بحران خشکسالی گذر کرد

شده، گفت: دستیابی به رتبه‌های برتر استانی، ملی و همچنین کسب رکوردهای تولید، نتیجه اراده پولادین کارگران در گستره واحد کشت و صنعت و صنایع جانبی است. مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تحقق شعار سال را در گرو نقش آفرینی کارگران دانست و بیان داشت، در سال گذشته طرح‌های مختلف برای حمایت از قشر کارگر به اجرا درآمد و در سال جدید نیز این اقدامات با انسجامی بیشتر ادامه دارد. شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی با جمعیتی بالغ بر ۲۶ هزار نفر، یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های کارگری خوزستان است. این شرکت در سطح استانی و ملی توانسته به رتبه‌های برتر دست یابد. اخیراً نیز عنوان کارگر نمونه کشوری به پژوهشگر نیشکری اختصاص یافت.

راندمن آبیاری نیشکر در خوزستان

مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در بازدید از طرح آبیاری قطره‌ای زیر سطحی نیشکر فارابی نیز گفت، راندمن آبیاری در این صنعت را ۲۰ درصد بالاتر از میانگین راندمن آبیاری سطح کشور بیان کرد و گفت: طرح‌های مختلفی نیز برای افزایش بهره‌وری آب در این صنعت در حال انجام است. به گفته وی با روش نوین آبیاری قطره‌ای زیر سطحی، هم میزان مصرف آب در مزارع نیشکر کاهش می‌یابد و هم موجب افزایش تولید در سطح خواهد شد. مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی به شعار سال و تأکید مقام معظم رهبری بر «تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» اشاره کرد و گفت: شرکت توسعه نیشکر یک شرکت دانش‌بنیان به مقیاس بزرگ است که در زمینه‌های کشاورزی، صنعت و آبیاری به صورت مستمر فعالیت‌های گوناگونی دارد.

گام صنعت توسعه نیشکر در کشاورزی دانش‌بنیان

ناصری مدیریت مصرف آب و استفاده بهینه از منابع آبی را اقدامی دانش‌بنیان در صنعت توسعه نیشکر عنوان کرد و افزود: این صنعت با داشتن یکی از مهمترین دپارتمان‌های علمی و تحقیقاتی کشور و مجموعه مدیریت مطالعات کاربردی مستقر در واحدهای نیشکری با بهره‌گیری از صدها محقق و پژوهشگر، تلاش‌های مستمری برای مصرف بهینه آب انجام داده است. مدیر عامل توسعه نیشکر و صنایع جانبی در ادامه از شیوه آبیاری «هیدروفولوم» مزارع نیشکر به عنوان پیشرفته‌ترین شیوه آبیاری دنیا یاد نمود و تأکید کرد که استفاده از این روش موجب افزایش بهره‌وری آب در صنعت نیشکر شده است. وی گفت: در کنار روش آبیاری هیدروفولوم، سامانه آبیاری زیر سطحی قطره‌ای به صورت پایلوت نیز در این صنعت، در دست اجراست تا پس از پشت سر گذاشتن آزمایش‌های اولیه، در سطحی وسیع به کار گرفته شود.

اجرای آبیاری قطره‌ای زیر سطحی در کشت و صنعت‌های نیشکری

ناصری به این شیوه نوین آبیاری قطره‌ای زیر سطحی اشاره کرد و بیان داشت: به منظور مدیریت هر چه بیشتر منابع آبی، طرح آبیاری قطره‌ای زیر سطحی در کشت و صنعت نیشکر فارابی در سطح ۲۶ هکتار به اجرا درآمده است. به گفته مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، شیوه آبیاری قطره‌ای زیر سطحی قرار است از امسال در سایر کشت و صنعت‌های نیشکری هر کدام در سطح یک مزرعه، به کار گرفته شود تا پس از طی روند تحقیقاتی و شناخت نقاط ضعف و قوت، به صورت گسترده در این صنعت به کار گرفته شود. ناصر افزود: صنعت توسعه نیشکر در کنار این روش‌های آبیاری، از روش آبیاری جویچه‌ای، آبیاری با زهاب نیشکر در شرایط خشکسالی نیز بهره گرفته که سبب شده گیاه نیشکر در شرایط بحران آب آسیب چندانی نبیند. وی اظهار داشت: این شرکت در عین حال به منظور کاهش مصرف آب، طرح‌های تحقیقاتی متعددی برای تولید واریته‌های مقاوم با خشکی و سازگار با اقلیم خوزستان در دست اجرا دارد. مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر گفت: در سال جدید که به عنوان سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» نام‌گذاری شده، صنعت نیشکر همچنان برای تحقق شعار سال، نهایت تلاش خود را به کار خواهد بست و برای نیل به سر منزل مقصود، با تمامی ظرفیت‌ها، به پیش خواهد رفت.

توزیع روزانه ۲ هزار تن شکر از طرف شرکت توسعه نیشکر

مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی گفت: این شرکت برای تأمین نیاز پایدار بازار، روزانه ۲ هزار تن شکر با قیمت مصوب هر کیلوگرم ۱۳۲ هزار ریال با یک درصد ارزش افزوده در کشور توزیع می‌کند. عبدعلی ناصری گفت: اینکه شکر با قیمت مصوب به دست مصرف‌کننده نهایی برسد باید نظارت منظم صورت گیرد ضمن آنکه هیچ نگرانی بابت ذخیره این کالای اساسی نداریم. وی با بیان اینکه در سال زراعی جاری ۷۴۰ هزار تن شکر در واحدهای هشت‌گانه تولید و بخشی از محل واردات شکر خام، تصفیه و در انبارها نگهداری می‌شود افزود: برای تنظیم بازار و تأمین بخش‌های صنایع، صنعت و بخش خانگی شکر به صورت منظم به بازار عرضه می‌شود.

مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در ادامه افزود: این شرکت ماهانه چهار تا پنج هزار تن شکر در خوزستان بین بندگان، معازهداران و فروشگاه‌های زنجیره‌ای با قیمت مصوب توزیع می‌کند و هر آنچه بازار نیاز داشته باشد آماده تزیق این کالای اساسی هستیم. ناصر در ادامه افزود: نظارت بر بازار این کالای اساسی برعهده دستگاه‌های مسئول نظارتی است و نوسانات قیمتی این کالای اساسی ارتباطی با شرکت توسعه نیشکر ندارد. وی با بیان اینکه موجودی انبارهای شکر این شرکت در سامانه موجود است افزود: ذخایر شکر این شرکت در وضعیت مناسب و قابل قبولی است. دلالت‌ها عامل گرانی شکر هستند.

مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی عامل نوسان قیمتی شکر را دلالت‌ها بیان کرد و ابراز امیدواری کرد با شکر بسته‌بندی یک کیلویی که قیمت آن بین ۱۵۶ تا ۱۶۰ هزار ریال است شکر با قیمت مناسب به دست مصرف‌کننده برسد. ناصر گفت: اگر نظارت قوی و هوشمند صورت گیرد امکان تأثیر دلالت‌ها بر بازار شکر کم خواهد شد و شکر با قیمت مناسب و مصوب به دست مصرف‌کننده خواهد رسید. به گزارش ایرنا در هفته‌های اخیر قیمت خرده‌فروشی و فله‌ای شکر در بازار برخی شهرهای خوزستان تا ۲۲۰ هزار ریال نیز رسید که با قیمت مصوب آن فاصله زیادی دارد. واحدهای هشت‌گانه نیشکری سلمان فارسی، حکیم فارابی، امام خمینی (ره)، دهخدا، امیر کبیر، میرزا کوچک‌خان و دعبل خزاعی و هفت‌تپه وابسته به شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی به تنهایی ۴۰ درصد شکر کشور را تأمین می‌کنند. نیاز سالانه کشور به شکر ۲.۲ میلیون تن است که از این میزان ۱.۵ میلیون تن در داخل تولید می‌شود و حدود ۷۰۰ هزار تن شکر خام از خارج وارد می‌شود که بخش مهمی از شکر خام (زرد) وارداتی در شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی خوزستان به شکر سفید تبدیل می‌شود. براساس برنامه چشم‌انداز ۱۴۰۴، حدود ۷۰ درصد شکر مورد نیاز کشور در خوزستان از تولید محصول راهبردی نیشکر و چغندر قند تأمین خواهد شد.

به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، دکتر عبدعلی ناصری در مراسم گرامیداشت روز کارگر (۱۱ اردیبهشت) که در کشت و صنعت نیشکر دهخدا برگزار شد، با بیان این مطلب، گفت: اگر صنعت نیشکر در سال گذشته توانست به سلامت از خشکسالی بی‌سابقه عبور کند، مرهون و مدیون تلاش و همت کارگران است که شبانه‌روز در سنگر تولید، جان‌فشانی کردند. مدیر عامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، کارگران را سرمایه‌باززش انسانی دانست که با همت و غیرت خود، شرکت را از بحران‌ها عبور داده و به تولید پایدار رسانده‌اند. به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، دکتر عبدعلی ناصری در مراسم گرامیداشت روز کارگر که امروز یکشنبه (۱۱ اردیبهشت) در کشت و صنعت نیشکر دهخدا برگزار شد، با بیان این مطلب، گفت: اگر صنعت نیشکر در سال گذشته توانست به سلامت از خشکسالی بی‌سابقه عبور کند، مرهون و مدیون تلاش و همت کارگران است که شبانه‌روز در سنگر تولید، جان‌فشانی کردند. وی با بیان اینکه هر بحرانی در سایه سختکوشی این کارگران به فرصت شکوفایی تبدیل

تولید هفت رقم بذر چغندر قند در البرز

مدیر عامل شرکت تعاونی دانش‌بنیان پیشگامان توسعه گیاهان زراعی گفت که محققان تنها شرکت دانش‌بنیان تولیدکننده بذر چغندر قند کشور که در کرج مستقر است، موفق به تولید هفت رقم بذر چغندر قند شده‌اند. جواد گوهری افزود: تولید بذر داخلی چغندر قند از ۸۰ سال پیش و هم‌زمان با تأسیس مؤسسه تحقیقات بذر چغندر قند آغاز شد ولی اراضی کشاورزی با بذرها خارج از استان انجام شد که دیگر بذر داخلی جوابگوی تولید نبود.

وی افزود: به منظور معرفی ارقام داخلی به کارخانجات و مدیران کشاورزی بذر داخلی می‌دادیم تا در کنار بذر خارجی کشت کنند و همراه با آن تیم‌های کنترلی در مزارع حضور یافتند تا عملکرد بذرها را پایش کنند و مشکلات بذر داخلی در مقابل خارجی سنجش شود که این اطلاعات جمع‌آوری و به بخش تحقیقات این شرکت فرستاده می‌شد.

جایگاه تولید داخلی بذر چغندر قند رو به توسعه است

مدیر عامل شرکت تعاونی دانش‌بنیان پیشگامان توسعه گیاهان زراعی با بیان اینکه جایگاه تولیدات داخلی بذر چغندر قند با همت محققان دانش‌بنیان رو به توسعه است، افزود: در سبد بذری کشور باید تنوعی از بذرها داخلی و خارجی داشته باشیم تا همدیگر را پوشش دهند به طوری که هسته اولیه بذر از خارج خریداری شده و بذر والدین و فناری را نیز از مؤسسه چغندر قند خریداری کنیم تا رقمی همانند رقم بذر خارجی را در داخل تولید کنیم تا به جای پرداخت ۹۰ یورو به فروش برسانیم. وی با بیان اینکه برای رسیدن به این هدف معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری کمک‌های زیادی به ما کردند، افزود: برای این محصول تولیدی، وزارت اقتصاد و دارایی ۳۵ درصد مالیات تعیین کرد که بعد از پیگیری‌های زیاد و برای حمایت از تولید داخل به ۱۰ درصد رسید. گوهری گفت: هم‌اکنون بذرها تولیدی این شرکت در اراضی تحت پوشش چغندر قند کشت شده به طوری که در بعضی از اراضی حدود ۲۴ رقم کشت شده است. وی گفت: درصدد هستیم تا با تولید بذرها ارقام داخلی، بذرها خارجی تولید داخل را نیز داشته باشیم تا در تولید بذر چغندر قند به خود کفایی برسیم.

گردش مالی ۱۵ هزار میلیارد تومانی چغندر قند در آذربایجان غربی

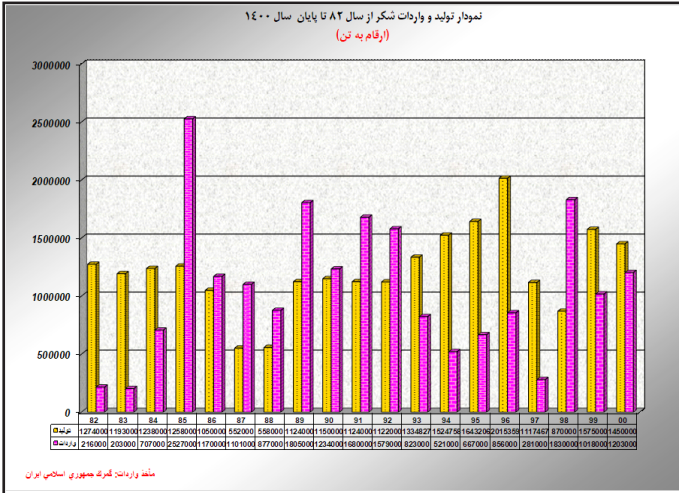
رییس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی گفت: پیش‌بینی می‌شود حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن چغندر قند از مزارع استان هم‌زمان با اول مهر ماه برداشت شود. اکبر کرامتی در جلسه پیگیری مسائل چغندر قند استان با اعلام این خبر اظهار کرد: سالانه بیش از ۱۵ هزار میلیارد تومان گردش مالی چغندر قند در استان است. کرامتی افزود: ما باید تمام روش‌های علمی از جمله برنامه‌های علمی و ترویجی که مصرف آب را کاهش می‌دهد، از قبیل آبیاری با نوار تیپ و نشاکاری را در سطح مزارع چغندر قند توسعه دهیم تا میزان بهره‌وری آب در مزارع را افزایش دهیم. کرامتی تصریح کرد: در کشت سال زراعی پیش‌رو با توجه به تغییرات اقلیمی و خشکسالی‌های پیش‌رو، ضرورت دارد کارهای تحقیقاتی مورد نیاز در مزارع را در جهت کاهش مصرف آب و ارتقای راندمن آبیاری انجام گیرد.

وی ادامه داد: ضرورت دارد هر چه سریع‌تر تأمین سوخت ادوات و دستگاه‌های مورد نیاز برای برداشت محصول تأمین و در اختیار کشاورزان قرار داده شود. کرامتی از کارخانجات قند استان درخواست کرد تا در مورد رویه‌افزینی و موضوع عدم خروج محصول از استان اهتمام کافی و وحدت رویه را با همدیگر داشته باشند. وی اضافه کرد: با توجه به مشکل بحران کم‌آبی دریاچه ارومیه در سال زراعی جدید، از هم‌اکنون برنامه‌ریزی لازم برای استفاده بهینه از آب در مزارع برای جلوگیری از دسترس خارج شدن محصول و پاک‌سازی آفت‌سن از مزارع انجام گیرد. رییس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی گفت: امسال بر اساس قراردادهای منعقد شده با چغندر کاران، بیش از ۳۶ هزار هکتار از اراضی زراعی استان زیر کشت محصول چغندر قند رفته بود که به دلیل مشکل کم‌آبی در حدود ۳۴ هزار و ۸۰۰ هکتار از مزارع قابلیت برداشت را دارد. کرامتی همچنین افزود: در سال زراعی جدید نیز، طرح توسعه کشت چغندر قند با رعایت محدودیت توسعه کشت داخل حوضه آبریز دریاچه ارومیه و با اولویت افزایش تولید در شمال استان اجرا می‌شود. وی با بیان اینکه آذربایجان غربی یکی از قطب‌های مهم تولید چغندر قند در کشور است، گفت: استان به علت برخورداری از آب و خاک مناسب و دارا بودن ۵ کارخانه قند در شهرستان‌های ارومیه، خوی، پیرانشهر، میاندوآب و نقده همواره در تولید چغندر قند و شکر در کشور در جایگاه برتری قرار داشته و یکی از قطب‌های مهم تولید چغندر قند در کشور است.

یک عدد درس آموز

ارقام و اعدادی که در جدول‌ها و نمودار این صفحه مشاهده می‌کنید برآیند چانه زنی‌های سیاستی و نیز مجادله‌های دامنه دار و نیز تغییرات اقلیم و راهبردهای اقتصادی در جامعه ایرانی است. هر عدد به یک رشته از فعالیت‌ها و منفعت‌ها بسته شده است و دقت در آنها می‌تواند بسیار درس آموز باشد. به طور مثال در حالی واردات شکر از سوی دولت در سال ۱۴۰۰ کمی بیشتر از سه برابر بخش خصوصی شده است که در سال ۱۳۹۹ واردات شکر از سوی بخش خصوصی ۲ برابر واردات دولتی بوده است. چرا چنین تغییر چشمگیری رخ داده است؟ دلیل اصلی این بود که دولت وقت تصمیم به حذف دلار ۴۲۰۰ تومانی از واردات شکر گرفت. این تصمیم رانت خواری را کاهش و تا اندازه‌ای حذف کرد. دلیل دیگر در جدول دیگر اشکار است. به این ترتیب معلوم می‌شود بخش خصوصی واردکننده شکر بیشتر از اینکه به فکر تولید و تجارت باشد به فکر استفاده از رانت دلار ۴۲۰۰ تومانی بوده است. امید است این فضای پدیدار شده در سال ۱۴۰۰ همچنان پابرجا بماند.

واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۴۰۰ (ارقام هزار تن)

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۷۳	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۷۶	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۲۲	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۵.۵	۱۱.۸	۹.۲	۱۲	۷۰	۱۰.۷	۱۷.۵	۱۰.۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۱۷.۳	۲۱	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸.۵	۴۹.۰	۴۹.۲	۴۹.۷	۱۶	۶۶۷
۱۲	۱۳۹۶	۰	۰	۰	۲۵	۲۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۸۰	۸۵۶
۱۳	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۸۱
۱۴	۱۳۹۸	۸۲	۲۱۳	۲۸۰	۲۲۰	۸۰	۱۴۳	۲۱۰	۹۸	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۵	۷۸	۱۸۳۰
۱۵	۱۳۹۹	۹۷	۱۳۱	۲۰۱	۱۱۲	۲	۱۷۳	۱۴۲	۶۳	۶۳	۱۷	۱۶	۰	۱۰۱۸
۱۶	۱۴۰۰	۱۳	۲۷۹	۹۵	۱۳۵	۰	۲۴۴	۱۲۳	۲	۱۴۹	۳۹	۷۴	۵۰	۱۲۰۳

619

سال	واردات بخش دولتی	واردات بخش خصوصی
۱۳۸۰	۹۳۷	-
۱۳۸۱	۸۲۰	-
۱۳۸۲	۱۶۰	۵۶
۱۳۸۳	۱۶۱	۴۲
۱۳۸۴	۷۰۷	۸۰
۱۳۸۵	۳۵۳	۱۰۴۲
۱۳۸۶	۱۱۷۰	۲۰۸
۱۳۸۷	۱۱۰۱	-
۱۳۸۸	۸۷۷	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۲۳۴	-
۱۳۹۱	۱۶۸۰	۵۰۵
۱۳۹۲	۱۵۷۹	۵۸۷
۱۳۹۳	۸۲۳	۳۱۱
۱۳۹۴	۵۲۱	۳۶۴
۱۳۹۵	۶۶۷	۳۰۹
۱۳۹۶	۸۵۶	۱۸
۱۳۹۷	۲۸۱	۱۹۵
۱۳۹۸	۱۸۳۰	۱۱۷۵
۱۳۹۹	۱۰۱۸	۳۸
۱۴۰۰	۱۲۰۳	۹۹

منبع: مرکز آماری جمهوری اسلامی ایران

سال	سفيد(هزارتن)	بها (دلار)	خام(هزارتن)	بها (دلار)	جمع واردات (هزارتن)	جمع واردات (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۲۰,۱۲۴,۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷,۲۵۶,۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷,۳۸۰,۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۲۹۱,۲۷۱,۹۱۰	۱,۸۹۰	۷۲۶,۱۸۲,۵۵۹	۲,۵۲۷	۱,۰۱۷,۴۵۴,۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۱۳۳,۳۰۹,۳۳۲	۸۲۲	۲۲۴,۴۶۱,۳۶۷	۱,۱۷۰	۴۰۲,۷۷۰,۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۲۷,۲۱۴,۳۲۲	۹۹۸	۲۸۷,۸۰۰,۰۱۳	۱,۱۰۱	۳۲۵,۰۱۴,۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸,۸۱۹,۹۰۶	۸۵۰	۳۱۵,۸۲۶,۱۱۴	۸۷۷	۳۲۴,۶۴۶,۰۲۰
۱۳۸۹	۰	-	۱,۸۰۵	۷۰۴,۵۲۰,۴۰۷	۱,۸۰۵	۷۰۴,۵۲۰,۴۰۷
۱۳۹۰	۶	۳,۷۹۹,۵۱۰	۱,۲۲۸	۷۵۲,۱۰۵,۳۳۴	۱,۲۳۴	۷۵۵,۹۰۴,۸۴۴
۱۳۹۱	۰	-	۱,۶۸۰	۱,۰۷۲,۴۱۳,۶۰۸	۱,۶۸۰	۱,۰۷۲,۴۱۳,۶۰۸
۱۳۹۲	۰	-	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸
۱۳۹۳	۰	-	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰,۴۹۹,۰۰۲	۴۷۲	۱۵۱,۳۵۸,۵۲۴	۵۲۱	۱۷۱,۸۳۷,۵۲۷
۱۳۹۵	۰	-	۶۶۷	-	۶۶۷	۳۲۰,۱۳۴,۹۷۸
۱۳۹۶	۰	-	۸۵۶	۴۱۴,۷۴۲,۶۴۷	۸۵۶	۴۱۴,۷۴۲,۶۴۷
۱۳۹۷	۰	-	۲۸۱	۱۰۲,۶۵۴,۳۰۵	۲۸۱	۱۰۲,۶۵۴,۳۰۵
۱۳۹۸	۰	-	۱,۸۳۰	۶۴۲,۳۴۶,۳۳۷	۱,۸۳۰	۶۴۲,۳۴۶,۳۳۷
۱۳۹۹	۰	-	۱,۰۱۸	۳۷۰,۶۶۰,۰۰۰	۱,۰۱۸	۳۷۰,۶۶۰,۰۰۰
۱۴۰۰	۰	-	۱,۲۰۳	۵۴۵,۰۶۰,۰۰۰	۱,۲۰۳	۵۴۵,۰۶۰,۰۰۰
جمع	۱,۲۴۸	۵۱۵,۱۷۰,۰۰۵	۱۸,۶۳۱	۷,۷۴۷,۰۴۵,۰۰۳	۱۹,۸۷۹	۸,۵۸۲,۱۹۷,۴۸۵

منبع: مرکز آماری جمهوری اسلامی ایران

ماهانامه شکر

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

**زیر نظر شورای نویسندگان
صفحه آرا: علی صائمی
حروفچین: حمیدرضا خدابخش
تلفن و نمابر:**

۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۹۰۳

**نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی
خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴**